

trestu vždy v rozsudku rozhodnuto. Odstavec prvý § 4 nařízení č. 598/19 mluví výslovně o nálezu rozsudkovém, a též smysl dlužno přikládati také dle kontextu a se zřetelem na právě dotčené ustanovení § 7 zákona č. 562/19 i slovu »rozsudek« v odstavci druhém téhož paragrafu. V případě, o který se jedná, obžalovaná Růžena R-ová, byvši po vynesení rozsudku dle protokolu o hlavním přelíčení poučena o opravných prostředcích, prohlásila, že jest s rozsudkem a trestem srozuměna. Rozsudek nabyt tím právní moci ve všech svých částech a správně byla okresním soudem lichevním usnesením ze dne 4. března 1920, prohlášena za nepřipustnou žádost za povolení podmíněčného odsouzení, nesprávně naproti tomu odvolacím soudem lichevním rozhodnutím ze dne 10. května 1920, porušujícím zásadu materiální i formální právoplatnosti — usnesení to zrušeno a okresnímu soudu uloženo, by o věci, právoplatně již rozhodnuté, opětně jednal. Pokud odvolací soud opírá své stanovisko, dle něhož obžalovaná R-ová byla oprávněna, vznésti po právomoci rozsudku návrh na přiznání podmíněčného odkladu výkonu trestu, o § 23 zákona o podmíněčném odsouzení, vykládá ustanovení to zřejmě mylně, vztahuje je i na rozsudky, vynesené po 28. říjnu 1919, ačkoliv ustanovení toho užití lze pouze na rozsudky vynesené před 28. říjnem 1919, což jasně plyne ze zařazení § 23 pod »ustanovení závěrečná a přechodná« a ze slovního znění, z něhož plyne, že dodatečně povolen býti může podmíněčný odklad trestu pro činy, po 28. říjnu 1918 spáchané. Přechodné toto ustanovení vztahuje se tedy pouze na činy, před platností nového zákona, t. j. do 28. října 1919 již právoplatně rozsouzené, ale dosud trestem neodpykané. Kdyby nebyla návrhu obžalované bránila právní moc rozsudku, odepřevšího obžalované podmíněčné odsouzení, byl by býval návrh na dodatečné rozhodnutí o nároku na podmíněčný odklad výkonu trestu ovšem přípustným, ale nikoli podle § 23, nýbrž proto, že zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. v žádném ze svých ustanovení nepraví, kdy návrh na podmíněčný odklad výkonu trestu má býti podán a nevyklučuje dodatečné podání jeho ani po právní moci rozsudku, nerozhodli nalézací soud z jakékoliv příčiny o otázce podmíněčnosti či nepodmíněčnosti svého odsuzujícího rozsudku.

Čís. 445.

Novelou ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920 byl zrušen § 395 tr. ř. v celém rozsahu.

Trestní soudce není nadále povolán, by určoval výši útrat zastupování neb obhajoby.

(Rozh. ze dne 17. května 1921, Kr I 360/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona do několika usnesení krajského jako odvolacího soudu v Chebu z června-září 1920, jimiž bylo jednak zrušeno určení útrat zastupování pokud se týče obhajování, jednak zamítnut návrh na určení těchto útrat.

D ů v o d y:

Usneseními krajského jako odvolacího soudu v Chebu, jež vydána byla v době od června do září 1920, byla v šesti případech zrušena usnesení okresního soudu v Chebu, jimiž upraveny útraty zastupování neb obhajoby, ve dvou případech pak potvrzeno usnesení okresního soudu, zamítající návrh na upravení útrat.

Netřeba rozhodovati o tom, zda lze odkázati nárok na náhradu útrat zastupování soukromého účastníka na pořad práva, pokud se týče zda vůbec lze odkázati rozhodnutí o náhradě útrat obhajoby nebo zastupování na pořad práva soukromého, kterýmižto otázkami zmateční stížnost na záštitu zákona se též zabývá, poukazujíc zejména na odstavec šestý mín. výnosu ze dne 9. července 1878, čís. 7075. Jinak, vycházejíc z téhož názoru, jako odvolací soud přestupkový v Chebu, že § 395 tr. ř. byl zrušen v celém rozsahu, brojí zmateční stížnost proti názoru tohoto soudu, pokud se týče okresního soudu v Chebu, že po zrušení tohoto paragrafu není trestní soudce povolán, upravovati útraty zastupování neb obhajoby, opírajíc se o ustanovení §§ 389, 390, 392, 393 tr. ř. Zmateční stížnosti lze přisvědčiti jenom potud, že novelou ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920 byl zrušen § 395 tr. ř. v celém rozsahu. Novela neobsahuje nižádného obmezení v této příčině, byla řádně vyhlášena a soudy jsou jí vázány (§ 102 ústavní listiny ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n.), nemohouce se libovolně od ní odchýliti. Jinak jest však zmateční stížnost neodůvodněna. Hlavní oporou zmateční stížnosti jest ustanovení §u 393, odstavec třetí tr. ř., ve kterém se praví, že v oněch případech, kdy náhrada útrat přísluší obviněnému, soukromému obžalobci, soukromému účastníku nebo tomu, kdo učinil vědomě křivé udání, mají tyto osoby nahraditi také veškeré útraty obhajování a zastupování. Podle názoru zmateční stížnosti vyjadřuje slovo »všechny« povinnost trestního soudu, určití také výši těchto útrat. Leč ustanovení to dlužno vykládati v souvislosti s ustanovením § 390 tr. ř., kde rovněž jest tohoto obratu použito a jež jest v souvislosti s ustanovením, že zaplatiti musí soukromý účastník veškeré útraty, vzniknuvší jeho z kroč en í m. Z těchto dvou ustanovení jest zřejmo, že ani v § 393 tr. ř. nemluví se o číselném určení útrat soudem trestním, nýbrž že jak § 390 tr. ř., tak i § 393, odstavec třetí, tr. ř. mají na mysli jenom zásadní povinnost k náhradě útrat a používají slova »veškeré útraty« jen z toho důvodu, že zde nebylo lze použití všeobecného rčení §u 389 tr. ř. »útraty trestního řízení«. Ze znění tohoto, posléze uvedeného paragrafu nelze rovněž nikterak vyvozovati, že by měl na mysli, že soud trestní má určití útraty trestního řízení, tedy i zastupování a obhajoby, ježto neobsahuje nic jiného, než že v rozsudku nutno vysloviti povinnost obžalovaného k náhradě útrat. Ani z §u 329 tr. ř., který praví, že každý, kdož není spokojen s rozhodnutím anebo nařízením soudu o útratách, může si v této příčině stěžovati, nelze usuzovati, že trestnímu soudu náleží, by v každém případě rozhodl o výši útrat. Tento paragraf má na mysli právě jen ty případy, kde trestní řád v ý s l o v n ě trestnímu soudu ukládá, by i číselně útraty trestního řízení upravil, tak na př. útraty znalců v § 385 tr. ř. ve znění novely čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920. Tento paragraf jest skutečně také zařazen vedle §u 394 tr. ř., který přece jest na zásadě docela opačné, než

tvrdí zmateční stížnost, ponecháváje rozhodnutí o výši odměny zástupcovy dohodě se stranou, a dáváje takto na jevo, že v tomto případě povolává trestního soudce k určení útrat teprve v druhé řadě. Nelze nahlednouti, z jakých důvodů měla by platiti jiná zásada pro určování útrat mezi zástupcem jedné strany a protistranou. Zákonná místa, zmíněná ve zmateční stížnosti, nemohou tedy svým textem přesvědčiti o povinnosti trestního soudu k určení výše útrat zastupování a obhajoby. Také doposud byl tento názor osamocen v teorii i praxi. Teorie souhlasně byla toho názoru, že by se ani neodporučovalo, by soud ustanovoval již v rozsudku výši útrat vůbec a prakse důsledně také zaujímal toto stanovisko. Dlužno si nyní ještě položit otázku, z jakého názoru vycházel zákonodárce při zrušení §u 395 tr. ř. Vládní návrh zákona čís. 1 sb. zák. z roku 1920 odůvodňuje změny, v něm obsažené, snahou, ulehčiti soudům a uvésti v souhlas ustanovení obou trestních řádů, na území republiky Československé platných. Mimo to praví ve speciálním odůvodnění, týkajícím se § 395 tr. ř. doslovně: »Ve shodě se zákonem z 28. května 1919 čís. 306 sb. z. a n. se zrušuje tento paragraf.« Právní výbor vycházel z téhož odůvodnění a též zpravodaj o zákoně čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920 opakoval toto odůvodnění. O všeobecný důvod, uvésti v souhlas platné trestní řády, nemůže zde jíti, poněvadž zůstaly nedotčeny právě v této příčině dva docela protichůdné paragrafy, totiž § 485 uh. tr. ř. a § 394 tr. ř., z nichž prvý skutečně mluví o přisouzení útrat, kdežto tento ponechává výši útrat zastupování a obhajoby dohodě se stranou. Nelze proto z tohoto důvodu ničeho usuzovati pro správnost názoru zmateční stížnosti, že trestní řád obsahuje i po zrušení §u 395 tr. ř. povinnost trestního soudu k určení výše útrat zastupování neb obhajoby. Druhý důvod, totiž ulehčiti soudům, mohl by již přijíti v úvahu, poněvadž zmateční stížnost tvrdí vlastně, že § 395 tr. ř. zejména v posledním odstavci upravoval jenom postup, kterým se má trestní soudce při ustanovení výše útrat řídit, a že zákonodárce chtěl tento postup zrušiti, by trestnímu soudu ulehčil, ježto bude moci soudce prý rozhodnouti o výši útrat i bez slyšení stran. Hledíc však k tomu, že zásadní ponechání určení výše útrat volné dohodě stran znamená i zásadní ulehčení trestnímu soudu, nelze ani z tohoto důvodu usuzovati, že zákonodárce předpokládal mimo § 395 tr. ř. nějaká ustanovení tohoto řádu, která by soudu ukládala určití výši útrat. Hlavním odůvodněním, z něhož dlužno na názor zákonodárcův usuzovati, jest však zvláštní odůvodnění o zrušení § 395 tr. ř., které se přímo odvolává na odůvodnění zrušení dvorského dekretu ze dne 4. října 1883, čís. 2633 sb. z. s. a čl. V. uvoz. zák. k civ. ř. s. Tento dekret nařizoval, že soudce, před nímž byly předsevzaty určité úkony, má ustanoviti i výši odměny advokátovy za tyto úkony proti jeho straně, a v odůvodnění zrušení tohoto dekretu se pravilo, že jednak nastává tu nerovnost proto, že částečně se upravují útraty soudně a že mimo ně zůstávají útraty, které se advokátům soudně neupravují, a mimo to, že jest advokacie povoláním za odměnu a že povinností, dávat si útraty upravovati, jest ve srovnání s jinými povoláními hůře postavena. Toto ustanovení týká se sice jenom určení útrat vlastního zástupce strany, leč jak patrně za zvláštního odůvodnění zrušení §u 395 tr. ř., byl zákonodárce na téže zásadě i pro určování útrat zástupce neb obhájce jedné strany proti druhé straně. Toto odůvodnění mluví tedy proti názoru zmateční stížnosti, neboť

zákonodárce se postavil právě na stanovisko opačné a zásadně ponechal stanovení výše útrat zastupování neb obhajování dohodě stran; nedošlo-li k této dohodě, musí nastoupiti spor, ve kterém se určí výše útrat i odůvodněnost jednotlivých položek. Tento názor nepřináší také nijaké zvláštní novoty, ježto přece i § 395 tr. ř. v celém rozsahu upravoval jenom řízení přípravné, totiž určení výše útrat, kdežto o povinnosti k zaplacení těch kterých položek musilo se rozhodovati sporem (plenární rozhodnutí ze dne 24. října 1906, čís. 3247 úř. sb.). Zbývala by tedy již jenom námitka neúčelnosti sporu o výši útrat, když je může trestní soudce snadno určit, kteroužto námitku zdůrazňoval zástupce generální prokuratury zejména při ústním jednání. Leč tu nelze přehlédnouti, že v tomto případě může to býti pouze námitkou prakse, nikoli však námitkou čerpanou ze zákona samého. Jak již svrchu bylo řečeno, zákonodárce zamýšlel docela určitě odejmouti rozhodování o výši útrat trestnímu soudci, a ponechatí to dohodě stran, pokud se týče sporu, poněvadž to lépe vyhovuje zájmům stavu advokátního. Směřovala by tedy námitka, že spor o výši útrat jest neúčelný, vlastně proti úmyslu zákonodárcovu, který zákonodárce při zrušení §u 395 tr. ř. projevil již po druhé, zrušiv již před tím upravování útrat v řízení sporném. Ze všeho, co svrchu uvedeno, vyplývá, že trestní řád neobsahuje po zrušení §u 395 tr. ř. ustanovení o povinnosti trestního soudce, určití výši útrat zvláštním usnesením.

Čís. 446.

Pachatelem nikoliv návodcem jest ten, kdo způsobem zakládajícím vinu a zodpovědnost přivodí objektivní povahu zločinu, byť i skrze jiného, jenž nechtě z vlastního rozhodnutí činu vůbec nebo alespoň celému jeho objektivnímu dosahu, nemůže zaň býti činěn zodpovědným ani jako pachatel navedený.

(Rozh. ze dne 19. května 1921, Kr I 822/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Josefa K-a do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. srpna 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 85 lit. b) tr. zák.

Důvody:

Nalézací soud uznal obžalovaného Jáchyma S-a vinným přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku dle §u 468 tr. zák., jehož dopustil se tím, že dne 1. července 1920 v noci ve Starých N., rozbiv z návodu obžalovaného Josefa K-a klackem dvě okna u příbytku Františka D-a, zlomyslně cizí věc poškodil, nejsa si vědom, že by rozbitím oken mohlo vzejíti nebezpečí pro život, zdraví a bezpečnost těla lidem, a že způsobil tak škodu na cizím majetku 200 K nepřevyšující. Naproti tomu odsoudil stěžovatele Josefa K-a pro zločin veřejného násilí ve smyslu §u 85 lit. b) tr. zák. proto, že, dav vykonati zlý čin Jáchymem S-em předsevzatý, použil tohoto obžalovaného jako nástroje k vykonání činu toho, využiv jeho nevědomosti a neznalosti, že činem může vzejíti nebezpečí pro život,